

Sygn. VUa 81/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 lipca 2013 roku

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Piotrkowie Trybunalskim,

Wydział V w składzie:

Przewodniczący: SSO Beata Łapińska

Sędziowie: SSO Magdalena Marczyńska (spr.), SSO Agnieszka Leżańska

Protokolant: sekr.sądowy Anna Fijołek

po rozpoznaniu w dniu 18 lipca 2013 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie

sprawy z wniosku (...) Spółki Jawnej (...)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z udziałem zainteresowanej A. Z. (1)

o odsetki

na skutek apelacji (...) Spółki Jawnej (...)

od wyroku Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb. IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 8 października 2012r.

sygn. IV U 206/11

oddala apelację.

Sygn. akt V Ua 81/12

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. decyzją z dnia 12 maja 2011 r. stwierdził, że na (...) spółce jawnej (...) B., jako płatniku składek na ubezpieczenie chorobowe i pracodawcy A. Z. (1), spoczywa obowiązek zapłaty ustawowych odsetek za opóźnienie w wypłacie zasiłku chorobowego należnego za okres od dnia 1 maja 2008r. do dnia 9 lipca 2008r., od dnia następującego po terminie płatności zasiłków chorobowych do dnia ich zapłaty.

Odwołania od tej decyzji wnieśli A. Z. (1) oraz (...) spółka jawna (...)

Odwołanie A. Z. (1) od decyzji ZUS z dnia 12 maja 2011 roku zostało zarejestrowane jako sprawa IV U 233/11 zaś odwołanie płatnika składek jako sprawa IV U 206/11.

ZUS w odpowiedzi na odwołania wniósł o ich oddalenie.

Postanowieniem z dnia 8 października 2012 roku Sąd Rejonowy

w Piotrkowie Trybunalskim ww. sprawy połączył do łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia.

Wyrokiem z dnia 8 października 2012 roku Sąd Rejonowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Piotrkowie Trybunalskim zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że ustalił, iż A. Z. (1) ma prawo do odsetek ustawowych za opóźnienie w wypłacie zasiłku chorobowego należnego za okres od 1 maja 2008 roku do dnia 9 lipca 2009 roku, oddalił odwołania w pozostałym zakresie oraz zniósł wzajemnie koszty procesu między stronami.

Podstawę powyższego rozstrzygnięcia stanowiły następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne Sądu Rejonowego:

ZUS decyzją z dnia 16 sierpnia 2010r. zobowiązał płatnika składek (...) do wypłaty na rzecz A. Z. (1) zasiłku chorobowego za okres od 1 maja 2008 r. do 9 lipca 2008 r. w łącznej kwocie 10.889,90zł.

W sprawie IV U 263/10 odwołania od decyzji ZUS z dnia 16 sierpnia 2010 roku wnieśli A. Z. (1) i (...).

A. Z. (1) wnosiła o uzupełnienie decyzji poprzez wskazanie, jakie kwoty składają się na kwotę 10.889,90 zł wraz z datami, od których należą się odsetki. Natomiast (...) wnosiła o zmianę decyzji i oddalenie wniosku A. Z. (1) o wypłatę zasiłku chorobowego za okres od 1 maja 2008r. do 9 lipca 2008r.

Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim wyrokiem z dnia 15 lutego 2011 r. zmienił decyzję ZUS w ten sposób, że stwierdził, iż na (...) spółce jawnej (...) w B. jako płatniku i pracodawcy wnioskodawczyni A. Z. (1) spoczywa obowiązek wypłaty zasiłku chorobowego za okres od 1 maja 2008r. do 9 lipca 2008r. (pkt 1), oddalił odwołania w pozostałej części (pkt 2) oraz przekazał sprawę ZUS w celu rozpoznania żądania A. Z. przyznania jej prawa do odsetek ustawowych (pkt3).

Sąd ten ustalił, że A. Z. (1) była pracownikiem (...) Spółki jawnej (...) w B. w okresie od 1 stycznia 2000 roku do dnia 9 lipca 2008 roku. Spółka zatrudniała i zgłaszała do ubezpieczenia chorobowego ponad 20 osób. W okresie od dnia 31 stycznia 2008 roku do dnia 9 lipca 2008 roku A. Z. (1) była niezdolna do pracy z powodu choroby. Za okres od dnia 1 maja do dnia 9 lipca 2008 roku nie miała wypłaconego zasiłku chorobowego przez Spółkę.

W piśmie z dnia 2 kwietnia 2009 roku wnioskodawczyni wystąpiła do Spółki o wypłatę zasiłku chorobowego za okres od dnia 1 maja 2008 roku do dnia 9 lipca 2008 roku. Równocześnie wystąpiła ona do ZUS o spowodowanie wypłaty zasiłku chorobowego za okres od dnia 1 maja 2008 roku do dnia 9 lipca 2008 roku wraz z należnymi odsetkami.

Decyzją z dnia 19 czerwca 2009 roku ZUS zobowiązał Spółkę, błędnie wpisując jej nazwę, do zapłaty na rzecz A. Z. (1) zasiłku chorobowego za okres od dnia 1 maja do dnia 9 lipca 2008 roku. Spółce (...) przedmiotowa decyzja została przesłana: „do wiadomości i wykonania”. W piśmie z dnia 27 lipca 2009 roku Spółka wskazała, że nie zgadza się z decyzją ZUS z dnia 19 czerwca 2008 roku. Podkreśliła, że w decyzji wskazano podmiot o innej nazwie niż Spółka i zarzuciła, że roszczenie ubezpieczonej uległo przedawnieniu. Nadto Spółka zażądała wskazania przez ZUS normy prawnej dającej organowi ubezpieczeniowemu uprawnienie do nałożenia zobowiązania do wypłaty zasiłku chorobowego oraz wskazanie dlaczego Spółka nie została poinformowana o toczącym się w stosunku do niej postępowaniu, w skutek czego nie była jego stroną, co uniemożliwiło obronę jej praw.

Pismo to nie zostało potraktowane przez organ rentowy jako odwołanie. Postanowieniem z dnia 15 września 2009 roku ZUS sprostował nazwę Spółki w decyzji z dnia 19 czerwca 2009 roku.

Sąd Rejonowy w sprawie IV U 263/10 powołał treść art. 6 ust. 1 i art. 8 ustawy z dnia 25 czerwca 1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby (tekst jedn. Dz. U. 2005/31/267 ze zm.) oraz stwierdził, że fakt niezdolności do pracy A. Z. (1) był niesporny. Dalej wskazał, że skoro zgodnie z art. 61 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy prawo do zasiłków określonych w ustawie i ich wysokość ustalają oraz zasiłki te wypłacają płatnicy składek na ubezpieczenie chorobowe, którzy zgłaszają do ubezpieczenia chorobowego powyżej 20 ubezpieczonych, to na (...) Spółce jawnej (...) w B. nadal spoczywa obowiązek wypłaty na rzecz ubezpieczonej A. Z. (1) zasiłku chorobowego. Jednocześnie

Sąd ten stwierdził, że norma powyższa nie dawała uprawnienia Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych do wydania decyzji nakazującej Spółce wypłatę tegoż świadczenia. Treść powyższej normy wskazuje bowiem jedynie, kto wypłaca świadczenie, nie reguluje jednak sytuacji kiedy płatnik nie wypłaca świadczenia w ogóle. Zarzut przedawnienia Sąd Rejonowy uznał za niezasadny, wskazując, że Spółka dokonała błędnej interpretacji art. 67 ust. 1 ustawy zasiłkowej, zgodnie z którą roszczenie o wypłatę zasiłku przedawnia się po upływie 6 miesięcy od ostatniego dnia okresu, za który zasiłek przysługuje. Fakt złożenia przez A. Z. (1) do Spółki zaświadczenia o niezdolności do pracy jest wystarczającym zgłoszeniem roszczenia o wypłatę świadczenia, co skutkuje uznaniem, że nie doszło do przedawnienia prawa do świadczenia.

Sąd Rejonowy przekazał sprawę ZUS w zakresie żądania wnioskodawczyni prawa do odsetek ustawowych, bowiem kwestia ta nie była przedmiotem decyzji ZUS.

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim rozpoznając sprawę IV U 263/10 na skutek apelacji Spółki wyrokiem z dnia 24 maja 2012 roku w sprawie V Ua 21/11 zmienił zaskarżony wyrok w punkcie 1 oraz poprzedzająca go decyzję ZUS w ten sposób, że przyznał wnioskodawczyni A. Z. (1) prawo do zasiłku chorobowego za okres od 1 maja 2008 roku do 9 lipca 2008 roku, oddalił apelację w pozostałej części, uchylił wyrok w punkcie 2 w zakresie odwołania wniesionego przez A. Z. (1) i umorzył postępowanie w tej części.

Sąd Okręgowy uznał, że wydanie zaskarżonego wyroku nastąpiło z naruszeniem art. 61 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (tj. Dz. U. z 2010 r., Nr 77, poz. 512). Sąd Rejonowy wobec treści art. 61 ww. ustawy nie był władny do orzekania w przedmiocie stwierdzenia, na którym podmiocie – czy na organie rentowym czy na płatniku składek spoczywał obowiązek wypłaty zasiłku chorobowego. Zgodnie bowiem z tym przepisem prawo do zasiłków określonych w ustawie i ich wysokość ustalają oraz zasiłki te wypłacają płatnicy składek na ubezpieczenie chorobowe, którzy zgłaszają do ubezpieczenia chorobowego powyżej 20 ubezpieczonych.

W ocenie Sądu Okręgowego obowiązujące przepisy ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa umożliwiają jedynie ustalenie w toku postępowania przed organem rentowym, ale i także w toku postępowania sądowego przed Sądem Pracy i Ubezpieczeń Społecznych jedynie uprawnień do zasiłku. Wynika to jednoznacznie nie tylko z treści ww. przepisu art. 61 ustawy ale i z treści art. 63 ust. 1 i 2 ustawy, który stanowi, że ubezpieczony może wystąpić do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z wnioskiem o ustalenie uprawnień do zasiłku, jeżeli uważa, że zostały naruszone jego uprawnienia w tym zakresie (ust. 1) oraz, że z wnioskiem o ustalenie uprawnień do zasiłku przysługującego ubezpieczonemu może wystąpić do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych także płatnik składek na ubezpieczenie chorobowe (ust.2). Powyższe regulacje oznaczają, że zarówno organ rentowy jak i Sąd Rejonowy były uprawnione jedynie i wyłącznie do ustalenia ewentualnie przysługującego ubezpieczonej prawa do zasiłku chorobowego.

Tym samym Sąd Okręgowy w sprawie V Ua 21/11 stwierdził, że decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 16 sierpnia 2010 roku, w której organ rentowy zobowiązał płatnika składek (...) Spółkę jawną (...)w B. do wypłaty na rzecz A. Z. (1) zasiłku chorobowego za okres od dnia 1 maja 2008 roku do dnia 9 lipca 2008 roku w łącznej kwocie 10.889,90 złotych oraz dokonana przez Sąd Rejonowy zmiana zaskarżonej decyzji poprzez stwierdzenie, iż na (...) Spółce jawnej (...) w B. jako płatniku i pracodawcy wnioskodawczyni A. Z. (1) spoczywa obowiązek wypłaty zasiłku chorobowego za okres od 1 maja 2008 roku do 9 lipca 2008 roku, naruszyły prawo materialne.

Za niezasadny natomiast Sąd Okręgowy uznał zarzut przedawnienia roszczenia o zasiłek chorobowy w oparciu o treść art. 67 ust. 1 ustawy. W ocenie Sądu Okręgowego w okolicznościach przedmiotowej sprawy kwestię przedawnienia należało bowiem oceniać nie w oparciu o treść tego przepisu, ale przez pryzmat art. 67 ust. 4 ustawy przewidującego trzyletni termin przedawnienia. Pracodawca jako płatnik składek, nie mając zastrzeżeń do przedstawionych zaświadczeń o niezdolności do pracy oraz wobec ich terminowego złożenia przez ubezpieczoną, winien przyznać, wyliczyć i wypłacić ubezpieczonej należny jej zasiłek chorobowy. Zaprzestanie przez płatnika wypłaty ubezpieczonej zasiłku nie znajduje podstawy prawnej i w konsekwencji było błędne. A wobec powyższego roszczenie ubezpieczonej uległo przedawnieniu po upływie 3 lat od ostatniego dnia okresu, za który zasiłek przysługuje.W

sprawie ostatnim dniem okresu, za który przysługiwałby zasiłek chorobowy był dzień 9 lipca 2008 roku, a zatem roszczenie o wypłatę zasiłku chorobowego uległoby przedawnieniu z dniem 10 lipca 2011 roku. A. Z. (1) pismem z dnia 2 kwietnia 2009 roku wystąpiła do zainteresowanej Spółki o wypłatę zasiłku chorobowego, jednocześnie żądając od ZUS spowodowania wypłaty zasiłku. W takiej sytuacji roszczenie A. Z. (1), nie uległo przedawnieniu i nie utraciła ona prawa do zasiłku chorobowego.

W dalszej części uzasadnienia sporządzonego w niniejszej sprawie Sąd Rejonowy podkreślił, że Sąd Okręgowy rozpoznawał sprawę IV U 263/10 w zakresie, w jakim wyrok Sądu Rejonowego w tej sprawie był zaskarżony, a więc w punktach 1 (zmieniającym decyzję ZUS i stwierdzającym obowiązek (...) wypłaty zasiłku chorobowego) i 2 (oddalającym odwołania w pozostałym zakresie). Oznaczało to, że wyrok Sądu Rejonowego uprawomocnił się z pozostałym zakresie, a więc w punkcie 3, którym sąd przekazał sprawę ZUS celem wydania decyzji w zakresie żądania A. Z. (1) prawa do odsetek.

Następnie Sąd Rejonowy wskazał, że decyzja będąca przedmiotem postępowania w sprawie niniejszej została wydana w dniu 12 maja 2011 r. Jej podstawą, jak stwierdził organ rentowy w uzasadnieniu, był wyrok Sądu Rejonowego w sprawie VU 263/10. Wyrok ten był w zakresie, jakiego dotyczyła zaskarżona decyzja prawomocny, a więc obowiązkiem organu rentowego było wykonanie tego wyroku i wydanie stosownej decyzji w zakresie, w jakim został zobligowany do orzekania przez Sąd Rejonowy.

Sąd Rejonowy uznał tym samym, że nie miał racji (...) gdy twierdził, że decyzja ZUS oparta jest na nieprawomocnym wyroku Sądu Rejonowego.

Następnie Sąd Rejonowy wskazał, że w dacie wydania wyroku przez Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. powstała sytuacja, w której istniała decyzja ZUS z dnia 12 maja 2011 roku stwierdzająca, że na (...) spoczywa obowiązek wypłaty odsetek od zasiłku chorobowego i prawomocny wyrok Sądu, zgodnie z którym nie został określony podmiot zobowiązany do wypłaty tego zasiłku. Tym samym Sąd Rejonowy przyznał rację stronie skarżącej, bowiem tylko w przypadku, gdy prawomocnym orzeczeniem zostałyby na (...) nałożony obowiązek wypłaty świadczenia możliwe byłoby rozstrzygnięcie o prawie do odsetek i podmiocie zobowiązanym do ich wypłaty. Decyzja bowiem o odsetkach byłaby następstwem orzeczenia o podmiocie zobowiązanym do wypłaty świadczenia.

Sąd Rejonowy powołał treść art.64 ust. 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (t.j. Dz. U. Nr 77 z 2010r. poz. 512) zgodnie z którym, jeżeli płatnik składek nie wypłacił zasiłku w terminie, o którym mowa w ust. 1 jest on zobowiązany do wypłaty odsetek od tego zasiłku w wysokości i na zasadach określonych w ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych. A zasady te określa przywołany przez Sąd Rejonowy art. 85 ustawy.

Zasady rządzące uprawnieniem ubezpieczonego do odsetek są, zdaniem Sądu Rejonowego tożsame w stosunku do organu rentowego i płatnika składek. Obowiązek wypłaty odsetek powstaje wobec powyższego w przypadku niewypłacenia świadczenia w terminie przewidzianym do wypłaty tego świadczenia.

Sąd Rejonowy stwierdził, że Sąd Okręgowy w swym wyroku w sprawie V Ua 21/11 potwierdził prawo A. Z. (1) do zasiłku chorobowego za okres od 1 maja 2008 roku do 9 lipca 2008 roku, nie uwzględniając podnoszonego zarzutu przedawnienia. Tym samym jest on związany wyrokiem Sądu Okręgowego oraz zawartą w nim argumentacją prawną. Jak dalej podniósł Sąd Rejonowy z akt organu rentowego wynika, że spółka działając nie tyle w błędzie co bezprawnie dokonała, jak sama wskazała w piśmie z 21 kwietnia 2009 roku, kompensaty swych roszczeń w stosunku do A. Z. (1) poprzez zaprzestanie wypłaty zasiłku chorobowego (k-81 akt ZUS). A dokonywanie na takich zasadach jakichkolwiek potrąceń, kompensat bez zgody osoby uprawnionej do wynagrodzenia czy innego świadczenia z tytułu zatrudnienia jest sprzeczne z podstawowymi normami prawa pracy. W ocenie Sądu Rejonowego z tych okoliczności wynika, że (...) nie kwestionowała w datach składania zaświadczeń o niezdolności do pracy przez A. Z. (1) jej prawa do zasiłku chorobowego, a dokonała bezprawnego potrącenia z tych świadczeń własnych wierzytelności w stosunku

do ubezpieczonej. W toku zaś postępowania o zasiłek bezzasadnie - jak wykazał Sąd Okręgowy - podnosiła zarzut przedawnienia roszczenia o wypłatę zasiłku chorobowego.

Wobec powyższego Sąd Rejonowy nie podzielił stanowiska Spółki, jakoby prawo do odsetek nie powstało, albowiem obowiązek świadczenia powstaje dopiero od chwili ostatecznego rozstrzygnięcia sporu, a spór o prawo do świadczenia w dacie wydania decyzji nie był rozstrzygnięty, postępowanie w sprawie IV U 263/10 było w toku i wyrok Sądu Okręgowego zapadł w dniu 24 maja 2012 roku. Sąd Rejonowy stwierdził, że ww. wyrok nie może być uznany za tzw. ostatnią okoliczność rozstrzygającą prawo do świadczenia. O prawie do świadczenia rozstrzyga we właściwym trybie organ rentowy wydając decyzję i od daty tej decyzji, nawet odmownej należy liczyć terminy wypłat i związane z nimi dalsze uprawnienia. W sprawie decyzja ZUS nie była wydana, gdyż to na spółce jako płatniku składek ciążył obowiązek wypłaty zasiłku chorobowego, który to obowiązek (...) zakwestionowała nie poprzez kwestionowanie prawa do świadczenia, ale poprzez dokonanie bezprawnego potrącenia z tego zasiłku własnych należności od A. Z. (1). Dlatego w ocenie Sądu Rejonowego o prawie do odsetek i prawie do świadczenia nie rozstrzyga orzeczenie Sądu, ale data bezprawnego, błędnego jak to określił Sąd Okręgowy działania płatnika składek. A miało ono miejsce w datach wypłaty tych zasiłków w 2008r.

Jak wskazał Sąd Rejonowy, Sąd Okręgowy w swym wyroku w sposób jednoznaczny określił, że ani organ rentowy, ani Sąd nie mają uprawnienia do wskazywania podmiotu zobowiązanego do wypłaty świadczenia, albowiem art. 61 i 63 ustawy zasiłkowej umożliwiają jedynie organowi rentowemu i Sądowi ustalenie uprawnień do zasiłku. Argumentacja ta, w ocenie Sądu Rejonowego odnosi się wprost do prawa do odsetek od zasiłku. A wobec powyższego organ rentowy miał możliwość ustalenia prawa do odsetek, nie miał prawa do ustalenia podmiotu zobowiązanego do wypłaty tych odsetek.

Z tych wszystkich względów, Sąd Rejonowy decyzję zmienił i ustalił prawo A. Z. (1) do odsetek.

W pozostałym zakresie z przyczyn wskazanych powyżej, odwołania zarówno (...), który domagał się oddalenia wniosku A. Z. (1) o odsetki, jak i A. Z. (1), która domagała się ustalenia kwot zasiłku i okresów, w jakich odsetki przysługują od płatnika składek, Sąd Rejonowy oddalił.

Apelację od powyższego wyroku w części w zakresie punktu 1 i 3 wyroku, wniósł pełnomocnik wnioskodawcy (...) spółki jawnej (...) w B. zarzucając mu:

1. sprzeczność istotnych ustaleń faktycznych Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału wskutek naruszenia przepisu postępowania, co mogło mieć wpływ na wynik sprawy, a mianowicie art. 233§ 1 k.p.c. poprzez dokonanie oceny dowodów w sposób nieszczechronny i sprzeczny z zasadami logicznego rozumowania poprzez pominięcie dowodu z dokumentu z pisma ZUS z dnia 25.10.2011r. w aktach sprawy sygn. akt IV U 263/10, z którego wynika, że wyłata Ubezpieczonej zasiłku chorobowego nastąpiła przez ZUS przed ostatecznym ustaleniem prawa do tego zasiłku chorobowego,

2. naruszenie prawa materialnego, tj. art. 64 ust. 2 ustawy z dnia 25.06.1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (t.j. Dz. U. 2010r., Nr 77, poz. 512) oraz 85 ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. 2009, Nr 205, poz.1585 ze zmianami) poprzez błędną ich wykładnię i niewłaściwe zastosowanie w sprawie w sytuacji, gdy prawo Ubezpieczonej do odsetek za opóźnienie w wypłacie zasiłku chorobowego w ogóle nie powstało,

3. naruszenie przepisu art. 328 § 2 k.p.c. poprzez brak wskazania motywów nierozstrzygnięcia wniosku Płatnika w zakresie dopuszczenia dowodu z pisma ZUS z dnia 25.10.2011r. w aktach sprawy sygn. akt IV U 263/10 oraz niewyjaśnienie podstawy prawnej rozstrzygnięcia o kosztach procesu i braku wskazania jakichkolwiek motywów wzajemnego zniesienia kosztów pomiędzy stronami.

Wskazując na powyższe apelujący wniósł o

1. zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zmianę decyzji ZUS z dnia 12 maja 2011r. i ustalenie, że Ubezpieczona A. Z. (1) nie ma prawa do odsetek ustawowych za opóźnienie w wypłacie zasiłku chorobowego za okres od dnia 1 maja 2008r. do dnia 9 lipca 2008r.,
2. zasądzenie od organu rentowego na rzecz Wnioskodawcy kosztów procesu, z wyodrębnieniem kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje oraz obejmujących opłatę podstawową od apelacji,
3. ewentualnie - uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Piotrkowie Trybunalskim w celu jej ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na apelację pełnomocnik zainteresowanej A. Z. (1) wnosił o oddalenie apelacji wnioskodawcy i zasądzenie kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zważył, co następuje:

Apelacja jest niezasadniona.

W pierwszej kolejności odnieść się trzeba do zaprezentowanego w toku postępowania przed Sądem Okręgowym stanowiska pełnomocnika skarżącego, że wydanie przez organ rentowy decyzji z dnia 19 października 2011 roku powinno skutkować umorzeniem postępowania w niniejszej sprawie. Przypomnieć należy, że ww. decyzją ZUS zobowiązał (...) spółkę jawną (...) do wypłaty na rzecz A. Z. (1) odsetek z tytułu przedłużonego terminu wypłaty zasiłku chorobowego należnego za okres od 1 maja 2008 roku do 9 lipca 2008 roku w łącznej wysokości 4.437,06 zł. W świetle treści tejże decyzji stanowisko pełnomocnika apelującego jest niezasadne. Przepis art. 477⁽¹³⁾ k.p.c. stanowi, że zmiana przez organ rentowy zaskarżonej decyzji przed rozstrzygnięciem sprawy przez sąd - przez wydanie decyzji uwzględniającej w całości lub w części żądanie strony - powoduje umorzenie postępowania w całości lub w części. Poza tym zmiana lub wykonanie decyzji nie ma wpływu na bieg sprawy.

Przepis ten ma więc jednoznaczne brzmienie, z którego nie da się wyprowadzić wniosku, że chodzi w nim wyłącznie o zmianę przez organ rentowy zaskarżonej decyzji w drodze wydania decyzji zmieniającej. Zmiana ta ma mianowicie nastąpić przez wydanie decyzji, której skutkiem jest uwzględnienie w całości lub w części żądania strony objętego przedmiotem zaskarżonej decyzji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 kwietnia 2012, II UK 9/12, opubl. Legalis). W art. 477¹³ k.p.c. chodzi bowiem o to, że nie może być umorzony postępowanie sądowe z pozostawieniem w obrocie prawnym negatywnej dla skarżącego decyzji, od której wniósł odwołanie (por. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 18 grudnia 2006 r., III AUA 1113/06, OSP z 2007 roku nr 12, s. 22).

Przenosząc powyższe na grunt analizowanej sprawy stwierdzić trzeba, że w decyzji z dnia 19 października 2011 roku organ rentowy nie uwzględnił ani w całości, ani w części żądania skarżącego. W obu bowiem decyzjach ZUS stwierdził, że na skarżącym ciąży obowiązek zapłaty odsetek ustawowych od niewypłaconego A. Z. (1) w przepisany terminie zasiłku chorobowego, a jedynie w decyzji późniejszej wskazał kwotę tych odsetek. Tym samym postępowanie w tej sprawie nie mogło zostać umorzone.

Przed dokonaniem oceny zasadności zarzutów podniesionych w apelacji, podnieść należy kwestie natury ogólnej. Wydając zaskarżone rozstrzygnięcie Sąd Rejonowy przywołał treść art.64 ust. 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. Nr 77 z 2010 roku poz. 512) i stwierdził, że zasady rządzące uprawnieniem ubezpieczonego do odsetek od zasiłku chorobowego są tożsame w stosunku do organu rentowego i płatnika składek. Stwierdził też, powołując się na argumentację zawartą w uzasadnieniu wyroku Sądu Okręgowego, wydanego w sprawie V Ua 21/11, że ani organ rentowy, ani sąd nie mają uprawnienia do wskazywania podmiotu zobowiązanego do wypłaty zasiłku chorobowego, albowiem art. 61 i 63 ustawy zasiłkowej umożliwiają organowi rentowemu i Sądowi wyłącznie ustalenie uprawnień do zasiłku. Argumentacja ta, zdaniem Sądu Rejonowego, odnosi się także do prawa do odsetek od zasiłku. A wobec powyższego, zdaniem Sądu I instancji, organ rentowy mógł jedynie ustalić prawo do odsetek, nie miał natomiast uprawnienia do ustalenia

podmiotu zobowiązanego do wypłaty tych odsetek. I z tych względów Sąd Rejonowy zmienił zaskarżoną decyzję w ten tylko sposób, że ustalił, iż A. Z. (1) ma prawo do odsetek ustawowych za opóźnienie w wypłacie zasiłku chorobowego należnego za okres od 1 maja 2008 roku do dnia 9 lipca 2009 roku.

Z taką interpretacją przepisu art. 64 ust. 2 ustawy zasiłkowej nie sposób się jednak zgodzić. Przepis powyższy stanowi, że jeżeli płatnik składek nie wypłacił zasiłku w terminie, o którym mowa w ust. 1, jest on obowiązany do wypłaty odsetek od tego zasiłku w wysokości i na zasadach określonych w ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych.

Wypłatą nieterminową jest wypłata dokonana przez płatnika składek po upływie terminu przewidzianego dla wypłaty wynagrodzeń, jak również wypłata dokonana przed upływem tego terminu, ale po upływie 30 dni od daty złożenia przez ubezpieczonego wszystkich dokumentów niezbędnych do stwierdzenia uprawnień. Odsetki należą się uprawnionemu w wysokości i na zasadach określonych w przepisach ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, z tym, że płatnik składek nie ma obowiązku uiszczenia odsetek od nieterminowo wypłaconego świadczenia wówczas, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłacie świadczenia była następstwem okoliczności, za które płatnik nie ponosi odpowiedzialności (art. 64 ust. 2 ustawy zasiłkowej w związku z art. 85 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych). Co jednak najistotniejsze, płatnik składek dokonuje wypłaty odsetek z własnych środków, skoro to on zaniedbał prawidłowe wykonanie nałożonych na niego ustawowych obowiązków w zakresie realizacji zadań z zakresu ubezpieczeń społecznych spoczywających na nim z mocy prawa.

Należy dodać, że to, iż na płatniku ciąży obowiązek wypłaty odsetek z własnych środków nie oznacza, że w sytuacji sporu w tej kwestii pomiędzy nim, a pracownikiem organ rentowy nie wydaje stosownej decyzji na podstawie art. 63 ust. 1 ustawy zasiłkowej. Przez wyrażenie "ustalenie uprawnień do zasiłku" należy bowiem rozumieć również ewentualne ustalenie uprawnień do odsetek od nieterminowo wypłaconego świadczenia zasiłkowego, które są świadczeniem akcesoryjnym względem świadczenia głównego (por. postanowienie Kolegium Kompetencyjnego przy Sadzie Najwyższym z dnia 10 lipca 2002 roku, III KKO 6/02, OSNP 2003, Nr 21, poz. 528).

Mając na uwadze powyższe, stwierdzić należy, że Sąd Rejonowy nieprawidłowo zmienił zaskarżoną decyzję w sytuacji, gdy uznał, że A. Z. (1) należą się odsetki ustawowe od niewypłaconego w terminie zasiłku chorobowego, niewypłaconego z przyczyn leżących po stronie płatnika. I nie ma racji Sąd Rejonowy, że zmiana decyzji konieczna była z tych samych względów, które legły u podstaw wydania wyroku przez Sąd Okręgowy w sprawie V Ua 21/11. Jak bowiem była mowa wyżej, zasiłki chorobowe to świadczenie z ubezpieczeń społecznych, nawet jeśli wypłaca je płatnik składek. W takiej sytuacji ich wypłata ma charakter techniczny, ponieważ świadczenia z ubezpieczenia chorobowego finansowane są z funduszu chorobowego w ramach FUS, a nie ze środków własnych płatników składek. Nie odnosi się to natomiast do odsetek ustawowych od świadczenia zasiłkowego, niewypłaconego przez płatnika w terminie. Jeśli płatnik nie wypłaci go poprzez zaniedbanie ciężących na nim ustawowych obowiązków, to – jak była mowa wyżej – odsetki płaćć będzie z własnych funduszy. W związku jednak z tym, że wyrok zaskarżony został jedynie przez (...), to nie mógł on zostać zmieniony, a to z uwagi na zawarty w art. 384 k.p.c. zakaz orzekania na niekorzyść strony wnoszącej apelację.

Co do zarzutów apelacji, to są one chybione. I tak, niezasadny jest zarzut sprzeczności istotnych ustaleń faktycznych Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału wskutek naruszenia przepisu postępowania, co mogło mieć wpływ na wynik sprawy, a mianowicie art. 233§ 1 k.p.c. poprzez dokonanie oceny dowodów w sposób niewszechstronny i sprzeczny z zasadami logicznego rozumowania. Podnosząc ten zarzut apelujący wskazuje, że Sąd I instancji pominął dowód z treści pisma ZUS z dnia 25 października 2011 roku, znajdującego się w aktach sprawy IV U 263/10, z którego wynika, że wypłata ubezpieczonego zasiłku chorobowego nastąpiła przez ZUS przed ostatecznym ustaleniem prawa do tego zasiłku chorobowego. Nadto w uzasadnieniu apelacji skarżący podnosi, że Sąd Rejonowy pominął zarzut, iż zaskarżona w niniejszej sprawie decyzja wydana została przez organ rentowy przed uprawomocnieniem się wyroku w sprawie IV U 263/10 w zakresie ustalenia prawa A. Z. (1) do zasiłku chorobowego. Z zarzutem powyższym łączy się kolejny zarzut w postaci naruszenia przepisu art. 328 § 2 k.p.c. poprzez brak wskazania motywów nierozstrzygnięcia wniosku płatnika o dopuszczenie dowodu z ww. pisma ZUS z dnia 25 października 2011 roku.

Ma rację skarżący, że w uzasadnieniu orzeczenia Sąd I instancji nie rozstrzygnął powyższego wniosku, ani nie odniósł się do niego w motywach pisemnych wyroku. Pozostaje to jednak bez wpływu na prawidłowość rozstrzygnięcia. Natomiast wbrew twierdzeniom apelującego do zarzutu, iż zaskarżona decyzja z dnia 12 maja 2011 roku została wydana przed uprawomocnieniem się wyroku w sprawie IV U 263/10, Sąd I instancji się odniósł. Wskazał mianowicie, że wyrok w sprawie IV U 263/10 nie może być uznany za tzw. ostatnią okoliczność rozstrzygającą prawo do świadczenia. O prawie do świadczenia rozstrzyga we właściwym trybie organ rentowy wydając decyzję i od daty tej decyzji, nawet odmownej należy liczyć terminy wypłat i związane z nimi dalsze uprawnienia. Dalej Sąd Rejonowy podniósł, że w sprawie decyzja ZUS nie była wydana, gdyż to na spółce jako płatniku składek ciążył obowiązek wypłaty zasiłku chorobowego, który to obowiązek (...) zakwestionowała poprzez dokonanie bezprawnego potrącenia z tego zasiłku własnych należności od A. Z. (1). Dlatego w ocenie Sądu Rejonowego o prawie do odsetek i prawie do świadczenia nie rozstrzyga orzeczenie Sądu, ale data bezprawnego, działania płatnika składek. W zakresie tego zarzutu podnieść dodatkowo należy, że zgodnie z treścią art. 316 k.p.c. po zamknięciu rozprawy sąd wydaje wyrok, biorąc za podstawę stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy; w szczególności zasądzeniu roszczenia nie stoi na przeszkodzie okoliczność, że stało się ono wymagalne w toku sprawy. Przepis ten ma zastosowanie także w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych. Wyrok w sprawie IV U 263/1, którym ustalono uprawnienie A. Z. (1) do zasiłku chorobowego za okres 1 maja 2008 roku do 9 lipca 2008 roku, stał się prawomocny w dniu 24 maja 2012 roku. A zatem ten stan rzeczy musiał być brany pod uwagę przez Sąd Rejonowy, zamykający w dniu 8 października 2012 roku rozprawę w niniejszej sprawie.

Skarżący w uzasadnieniu apelacji podnosi, że do momentu stwierdzenia na właściwej drodze uprawnień do świadczenia z ubezpieczenia chorobowego oraz ustalenia osoby zobowiązanej do jego wypłaty zarówno organ rentowy, jak i płatnik składek nie popadają w zwłokę. Z twierdzeniem tym nie można się zgodzić. Zgodnie z treścią art. 64 ust. 2 ustawy zasiłkowej jeżeli płatnik składek nie wypłacił zasiłku w terminie, o którym mowa w ust. 1, jest on obowiązany do wypłaty odsetek od tego zasiłku w wysokości i na zasadach określonych w ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych. Z kolei przepis art. 85 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2009 r., Nr 205, poz. 1585 ze zm) wyłącza uprawnienie ubezpieczonego do odsetek (zarówno od organu rentowego, jak i od płatnika składek – art. 85 ust. 1 i ust. 3) w sytuacji, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które nie ponoszą oni odpowiedzialności. Jeżeli zatem niezbędne okoliczności faktyczne uzasadniające nabycie prawa do świadczenia zostały ustalone w postępowaniu przed organem, a odmowa przyznania świadczenia jest wynikiem błędu w wykładni lub/i zastosowaniu prawa materialnego, to organ ponosi odpowiedzialność za odmowę przyznania świadczenia. W takim przypadku późniejsze wydanie prawomocnego wyroku sądu ubezpieczeń społecznych przyznającego świadczenie nie mają znaczenia i wpływ tego wyroku do organu rentowego nie wpływa na bieg terminu do wydania decyzji, od upływu którego ubezpieczonemu przysługują odsetki (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 kwietnia 2010 roku, I UK 345/09, OSNAPiUS rok 2011, Nr 19-20, poz. 257). Powyższe odnosi się, na podstawie art. 85 ust 3 ustawy systemowej, do płatnika składek.

I dlatego, na podstawie art. 385 k.p.c. apelacja skarżącego została oddalona.